

รายงานการจัดการความรู้ (KM-Knowledge Manegment)

เรื่องการแต่งเครื่องแบบข้าราชการส่วนท้องถิ่น
จัดทำโดย

คณะทำงานจัดการความรู้ในองค์กร (KM)
องค์การบริหารส่วนตำบลละอาย
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๐

คณะผู้จัดทำ

๑. นายทรงวุฒิ ทองรักษ์	นายก อบต.ละอาย	ประธานคณะทำงาน
๒. นางโสภา ทองฉิม	ปลัด อบต.	คณะทำงาน
๓. นายธีระพงศ์ พลวัฒน์	รองปลัด อบต.	คณะทำงาน
๔. นายอภิชาติ ศรีสุข	หัวหน้าสำนักปลัด	คณะทำงาน
๕. นายโชคชัย ศรีอักษร	รักษาการ ผอ.กองช่าง	คณะทำงาน
๖. นางสาวลำไย พรหมเสก	นิติกร	เลขานุการคณะทำงาน

คำนำ

สวัสดีค่ะเพื่อนๆ ข้าราชการพนักงานส่วนท้องถิ่นทุกท่านคะหนังสือเล่มนี้จัดทำขึ้นเพื่อให้ทุกท่านได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการแต่งกายเครื่องแบบราชการของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด พนักงานเทศบาล พนักงานเมืองพัทยา พนักงานส่วนตำบลที่ถูกต้อง และเมื่อได้เรียนรู้แล้วก็นำไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเองเกิดความน่าเชื่อถือต่อประชาชนผู้มาใช้บริการความสง่างามในตัวบุคคลผู้สวมใส่เครื่องแบบซึ่งผู้อื่นใดไม่มีสิทธิแต่งเครื่องแบบข้าราชการนี้เพื่อจะให้ผู้อื่นเชื่อว่าตนเป็นเจ้าของที่ส่วนท้องถิ่นโดยชอบด้วยกฎกระทรวงฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ.๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่นพ.ศ.๒๕๐๙ หากฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปีหรือปรับไม่เกิน ๒,๐๐๐ บาทหรือทั้งจำทั้งปรับหลังจากที่ทุกท่านได้อ่านหนังสือเล่มนี้แล้วหวังว่าทุกท่านจะได้รับความรู้และแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องนำไปปฏิบัติใช้ได้อย่างสมกับคำว่า ศักดิ์ศรีข้าราชการไทยกันนะคะทั้งนี้เพื่อเป็นการกระตุ้นให้้องๆที่มีความใฝ่ฝันอยากเป็นข้าราชการได้มีแรงบันดาลใจพยายามสอบเข้ารับบรรจุเป็นข้าราชการต่อไป...

สำนักงานปลัด
องค์การบริหารส่วนตำบลละอาย
๕ มกราคม ๒๕๖๐

สารบัญ

คำนำ	1
ความรู้เกี่ยวกับเครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดสี kaki)	3
ความรู้เกี่ยวกับเครื่องแบบพิธีการ (ชุดขาวข้าราชการ)	5
การประดับเครื่องหมายข้าราชการส่วนท้องถิ่น	9
ความรู้เกี่ยวกับแพรแถบเหรียญที่ระลึก (แพรแถบสี)	12
อินทราณเครื่องแบบปฏิบัติราชการ (สี kaki) ของข้าราชการส่วนท้องถิ่น	13
อินทราณเครื่องแบบปฏิบัติราชการ (สี kaki) ของลูกจ้างประจำ	17
อินทราณของเครื่องแบบพิธีการ (ชุดปกติขาว)	19
อินทราณสำหรับผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น	22
เครื่องหมายแสดงประเภทสำหรับผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น	25
คำถามที่พบบ่อยๆ เกี่ยวกับการแต่งเครื่องแบบข้าราชการ	26

===== ความรู้เกี่ยวกับเครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดสีกากี) =====

ข้าราชการ พนักงานส่วนตำบล ที่บรรจุใหม่ และที่ปฏิบัติงานอยู่เดิม หรือผู้บริหาร
ท้องถิ่นรวมถึงสมาชิกสภาท้องถิ่น หลายท่านอาจเคยสงสัยว่าตนเองนั้นแต่งกายเครื่องแบบข้าราชการ
ได้ถูกต้องหรือไม่นั้น เวลาที่เห็นข้าราชการ ๓ คนอื่นสวมใส่เครื่องแบบ มาปฏิบัติราชการ และในงานพิธี
การมีการแต่งกายด้วยชุดขาวทั้งชุด หรือบางงานพิธีทำไมถึงแต่งเสื้อสีขาวกางเกงกระโปรงสีดำ ทำไมไม่
ใส่สีขาว ล้วน เพราะอะไร เดียวเราจะมีความรู้เรื่อง นี้มาแลกเปลี่ยนกันให้เข้าใจเป็นแนวทางปฏิบัติ
เดียวกันนะค่ะ ว่าเครื่องแบบข้าราชการท้องถิ่นแต่ละชุดเค้ามีชื่อเรียกที่เป็นทางการว่าอย่างไร และการ
ประดับอินทราณ การติดแพรแถบ การติดสังกัด และป้ายชื่อตนประดับอย่างไรจึงเรียกว่า ถูกต้อง
ลองมาศึกษา เครื่องแบบเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นซึ่งกฎกระทรวง ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2542) ออกตามความใน
พระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น พ.ศ. 2509 ได้ระบุไว้ดังนี้ค่ะ

1. เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดสีกากี) มี 2 ประเภท

- 1.1 เครื่องแบบสีกาคอพับ (แขนยาว / แขนสั้น)
- 1.2 เครื่องแบบสีกาคอแบะ

= ตัวอย่างเครื่องแบบกากีคอพับ (แขนยาว/แขนสั้น) =

เครื่องแบบสีกากีคอพับแขนยาว
 สวบน้อมนิตยบาลให้แต่งเครื่องแบบหมายเลข 5

สุภาพบุรุษ

- ◆ เลือกคอพับแขนยาวสีกากี
- ◆ กางเกงขายาวสีกากี
- ◆ เข็มขัดทำด้วยสายด้ายสีกากี หัวเข็มขัดทำด้วยโลหะสีทอง มีรูปครุฑพาว์อยู่กึ่งกลางหัวเข็มขัด ไม่มีเข็มสำหรับสอดกุญแจ
- ◆ รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือหุ้มข้อ หรือรองเท้าหนังสีน้ำตาล หรือสีน้ำตาล
- ◆ ถุงเท้าสีน้ำตาลหรือสีน้ำตาล สีสเดียวกับรองเท้า
- ◆ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครติดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้ง 2 ข้าง เข็มกนก ติดที่อกเสื้อด้านขวาเหนือป้ายชื่อ ที่ไหล่ประดับอินทราวุธสีเดียวกับเสื้อ
- ◆ ประดับแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเบื้องซ้ายเหนือกระเป๋

เครื่องแบบสีกากีคอพับแขนยาว
 สวบน้อมนิตยบาลให้แต่งเครื่องแบบหมายเลข 5

สุภาพสตรี

- ◆ เสื้อคอพับแขนยาวสีกากี
- ◆ กระโปรงยาวปิดเข้าสีกากี
- ◆ เข็มขัดทำด้วยสายด้ายสีกากี หัวเข็มขัดทำด้วยโลหะสีทอง มีรูปครุฑพาว์อยู่กึ่งกลางหัวเข็มขัด ไม่มีเข็มสำหรับสอดกุญแจ
- ◆ รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือหุ้มข้อ หรือรองเท้าหนังสีน้ำตาล หรือสีน้ำตาลแบบปิดปลายเท้าไม่มีส้นส้นสูงไม่เกิน 10 เซนติเมตร
- ◆ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครติดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้ง 2 ข้าง เข็มกนก ติดที่อกเสื้อด้านขวาเหนือป้ายชื่อ ที่ไหล่ประดับอินทราวุธสีเดียวกับเสื้อ
- ◆ ประดับแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเบื้องซ้ายเหนือกระเป๋

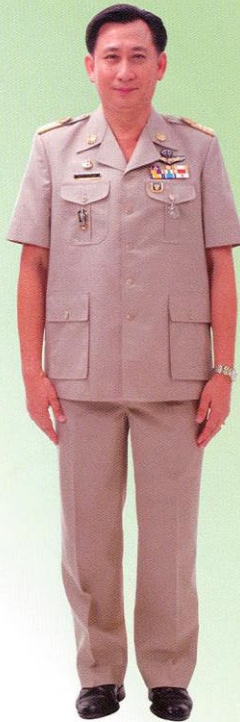
= ตัวอย่างเครื่องแบบกากีคอแบะ =

เครื่องแบบสีกากีคอแบะแขนสั้น

สวมเมื่อนัดหมายให้แต่งเครื่องแบบหมายเลข 7

สุภาพบุรุษ

- ❖ เสื้อคอแบะปล่อยเอวสีกากีแขนสั้น
- ❖ กางเกงขายาวสีกากี
- ❖ รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือหุ้มข้อ หรือ วัสดุเทียมหนังสีดำ หรือสีน้ำตาล
- ❖ ถุงเท้าสีดำหรือสีน้ำตาล สีเดียวกับ รองเท้า
- ❖ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมาย สังกัดกรุงเทพมหานครติดที่ปกคอ แบะด้านหน้าทั้ง 2 ข้าง เข็มกทม. ติดที่อกเสื้อด้านขวาเหนือป้ายชื่อ ที่ไหล่ระดับอินทราวุธสีเดียวกับเสื้อ
- ❖ ประดับแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเบื้องซ้ายเหนือ กระเป๋

เครื่องแบบสีกากีคอแบะแขนสั้น

สวมเมื่อนัดหมายให้แต่งเครื่องแบบหมายเลข 7

สุภาพสตรี

- ❖ เสื้อคอแบะปล่อยเอวสีกากีแขนสั้น
- ❖ กระโปรงยาวปิดเข้าสีกากี
- ❖ เข็มขัดทำด้วยผ้าสีกากีสีเดียวกับเสื้อ หัวเข็มขัดสีเหลี่ยมทึบผ้าคาดทับเสื้อ
- ❖ รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือรัดส้น หรือวัสดุ เทียมหนังสีดำ หรือสีน้ำตาลแบบปิด ปลายเท้าไม่มีลวดลาย สูงไม่เกิน 10 เซนติเมตร
- ❖ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมาย สังกัดกรุงเทพมหานครติดที่ปกคอ แบะด้านหน้าทั้ง 2 ข้าง เข็มกทม. ติดที่อกเสื้อด้านขวาเหนือป้ายชื่อ ที่ไหล่ระดับอินทราวุธสีเดียวกับเสื้อ
- ❖ ประดับแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเบื้องซ้ายเหนือ กระเป๋

ความรู้เกี่ยวกับเครื่องแบบพิธีการ (ชุดขาวข้าราชการ)

2. เครื่องแบบพิธีการมี 5 ประเภท

- 2.1 เครื่องแบบปกติขาว
- 2.2 เครื่องแบบปกติกากีคอตั้ง
- 2.3 เครื่องแบบครึ่งยศ
- 2.4 เครื่องแบบเต็มยศ
- 2.5 เครื่องแบบสโมสร

ในที่นี้...ขอพูดถึงเฉพาะเครื่องแบบที่พบเห็นกันบ่อยๆ นะคะมีดังนี้

➤ **เครื่องแบบปกติขาว** (กางเกงขาว+เสื้อขาว) ผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

ให้ประดับแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเหนือกระเป๋บนซ้าย

ชาย ให้ใช้เสื้อแบบราชการสีขาว ตัดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง ตัดเครื่องหมายแสดงประเภทที่อกเสื้อด้านขวา ใช้ดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดใหญ่ 5 ดุม ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ประดับแพรแถบเครื่องราชฯ ที่อกเสื้อเหนือกระเป๋าด้านซ้าย

หญิง ให้ใช้เสื้อนอกคอแบบสีขาวแบบคอแหลมหรือคอป้าน แขนยาวถึงข้อมือ มีตะเข็บหลัง 4 ตะเข็บ ตัดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง ตัดเครื่องหมายแสดงประเภทที่อกเสื้อด้านขวา ที่แนวسابอกมีดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 1.5 เซนติเมตร 3 ดุม สำหรับแบบเสื้อคอแหลม และดุม 5 ดุม สำหรับแบบเสื้อคอป้าน มีกระเป๋าล่างข้างละ 1 กระเป๋า เป็นกระเป๋าดูเหมือนเล็กน้อยไม่มีใบปกกระเป๋า และให้ใช้เสื้อคอพับแขนยาวสีขาวผูกผ้าผูกคอสีดำเงือกะลาสี ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ประดับแพรแถบ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อด้านซ้าย

= ตัวอย่างเครื่องแบบปกติขาว =

➤ **เครื่องแบบครึ่งยศ หรือ ปกติขาวครึ่งยศ** (กางเกงดำ-เสื้อขาว) + เครื่องราชฯ ลักษณะ และส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบปกติขาว เว้นแต่กางเกงหรือกระโปรง ให้ใช้ผ้าสักหลาดหรือ เสริมสีดำประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์

= ตัวอย่างเครื่องแบบครึ่งยศ =

เครื่องแบบครึ่งยศ สวมเนื้อมันทาสีดำเครื่องแบบหมายเลข 2 สุภาพบุรุษ ◆ เสื้อคอปิดสีขาวแขนยาว มีกระเป๋าทิ้งอก เสื้อทั้งสองข้าง กระเป๋ามีใบปกกระเป๋ ◆ กางเกงขายาวสีดำแบบราชการชายยาว ◆ เสื้อใช้กระดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ ขนาดใหญ่ 5 เม็ด ◆ รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือวัสดุเทียมหนัง สีดำ ◆ ถุงเท้าสีดำ ◆ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัด กรุงเทพมหานครติดที่ปกคอเสื้อทั้ง 2 ข้าง เข็มกัทม คัดที่อกเสื้อด้านขวา อินทรธนู พื้นสักหลาดสีดำปักดินทองลายช่อชัยพฤกษ์เต็มแผ่นปลายมนติดดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ (ไม่สวมสายสะพาย)	เครื่องแบบครึ่งยศ สวมเนื้อมันทาสีดำเครื่องแบบหมายเลข 2 สุภาพสตรี ◆ เสื้อชั้นนอกคอแบะสีขาวแบบคอแหลม กระดุม 5 เม็ด หรือแบบคอปกกระดุม 3 เม็ด กระเป๋ามีกระดุมด้านข้าง 2 ข้าง ◆ เสื้อชั้นใน เสื้อเชิ้ตแขนยาวสีขาวผูก ผ้าพันคอสีดำเชื่อนกลาสี ◆ กระโปรงสีดำยาวคลุมเข่า ◆ รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือวัสดุเทียมหนัง สีดำแบบปิดปลายเท้า ◆ ถุงน่องหรือถุงเท้ายาวสีเนื้อ ◆ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัดกรุงเทพมหานครติดที่ปกคอเสื้อทั้ง 2 ข้าง เข็มกัทม คัดที่อกเสื้อด้านขวา อินทรธนูพื้นสักหลาดสีดำปักดินทองลายช่อชัยพฤกษ์เต็มแผ่นปลายมนติดดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ (ไม่สวมสายสะพาย)
--	--

➤ **ปกติขาวเต็มยศ** (กางเกงดำ-เสื้อขาว) + เครื่องราชฯ สายสะพาย (ถ้ามี) นิยมแต่งในวันที่ 5 ธันวาคมหาราช ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบครึ่งยศ สวมสายสะพาย

= ตัวอย่างเครื่องแบบเต็มยศ =

เครื่องแบบเต็มยศ สวมเนื้อมัดหมายให้ต่างเครื่องแบบหมายเลข 1 สุภาพบุรุษ ◆ เสื้อคอปิดสีขาวแขนยาว มีกระเป๋าทิ้งอก เสื้อทั้งสองข้าง กระเป๋ามีใบปกกระเป๋ ◆ กางเกงขายาวสีดำแบบราชการชายาว ◆ เสื้อใช้กระดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ ขนาดใหญ่ 5 เม็ด ◆ รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือวัดดูเทียมหนังสีดำ ◆ ถุงเท้าสีดำ ◆ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัด กรุงเทพมหานครติดที่ปกคอเสื้อทั้ง 2 ข้าง เข็มกัท. ติดที่อกเสื้อด้านขวา อินทรธนูพื้นสีทาสีดำปักคั่นทองสายขอชัยพฤษณ์ เดิมแผ่นปลายมนติดคุดโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามที่ได้รับพระราชทานตามชั้นสายสะพาย (ป.ม., ป.ช., ม.ว.ม. และ ม.ป.ช.) สำหรับผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นต่ำกว่าสายสะพาย แต่งเหมือนเครื่องแบบครึ่งยศ	เครื่องแบบเต็มยศ สวมเนื้อมัดหมายให้ต่างเครื่องแบบหมายเลข 1 สุภาพสตรี ◆ เสื้อขึ้นนอกคอแบบสีขาวแบบคอแหลม กระดุม 5 เม็ด หรือแบบคอปีนกระดุม 3 เม็ด กระเป๋าด้านล่าง 2 ข้าง ◆ เสื้อข้างใน เสื้อเชิ้ตแขนยาวสีขาวผูกผ้าพันคอสีดำเงื่อนกลาสี ◆ กระโปรงสีดำยาวคลุมเข่า ◆ รองเท้าหนังหุ้มส้นหรือวัดดูเทียมหนังสีดำแบบปิดปลายเท้า ◆ ถุงน่องหรือถุงเท้ายาวสีเนื้อ ◆ เครื่องหมายสังกัด ใช้เครื่องหมายสังกัด กรุงเทพมหานครติดที่ปกคอเสื้อทั้ง 2 ข้าง เข็มกัท. ติดที่อกเสื้อด้านขวา อินทรธนูพื้นสีทาสีดำปักคั่นทองสายขอชัยพฤษณ์ เดิมแผ่นปลายมนติดคุดโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามที่ได้รับพระราชทานตามชั้นสายสะพาย (ป.ม., ป.ช., ม.ว.ม. และ ม.ป.ช.) สำหรับผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นต่ำกว่าสายสะพาย แต่งเหมือนเครื่องแบบครึ่งยศ
--	---

การประดับเครื่องหมายข้าราชการส่วนท้องถิ่น

จากภาพตามโมเดลข้างบนนี้ เป็นภาพรวมการแต่งกายข้าราชการส่วนท้องถิ่น หรือ การประดับเครื่องหมายข้าราชการ สำหรับข้าราชการใหม่ทุกท่าน จะได้มองเห็นการแต่งกายที่ถูกต้อง ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2542) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2509 ซึ่งโมเดล เป็นตัวอย่างเครื่องแบบข้าราชการกระทรวงมหาดไทย ซึ่งในแต่ละ กระทรวงจะมีความแตกต่างกันในส่วนของการแสดงสังกัด นั่นเอง สามารถอธิบายตามโมเดลได้ ดังนี้

➤ เสื้อ (ชาย - หญิง)

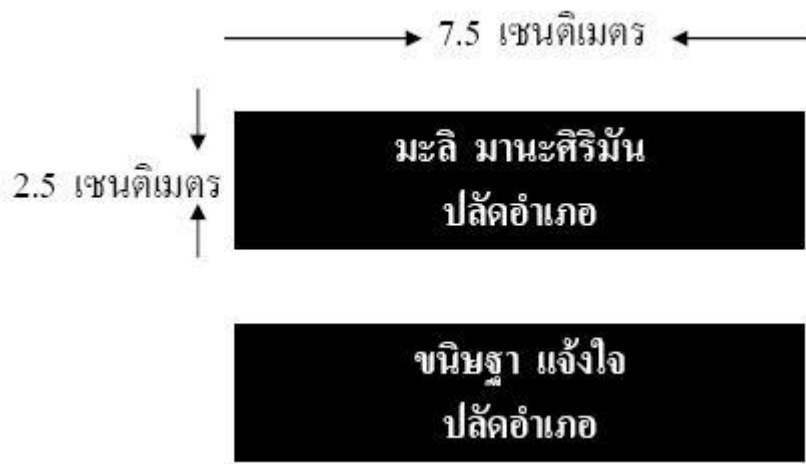
เสื้อสีทึบคอพับ แขนยาวมีกระเป๋ายึดติดหน้าอกข้างละ 1 กระเป๋ามีแถบอยู่ตรงกลางตามทางแนวตั้ง ใบปกกระเป๋ารูปมน ชายกลางแหลมตัวเสื้อผ่าอกตลอด ติดกระดุมตามแนวอกเสื้อ 6 เม็ด (รวมกระดุม คอเม็ดบนสุด) ไม่มีจีบด้านหลัง

➤ กางเกง และกระโปรง

- กางเกงสีทึบ ชายยาว ขาตรง ไม่มีลวดลาย ไม่พับปลายขา กระเป๋ายึดติดตรง มีจีบด้านหน้าหรือ ด้านข้าง มีจีบหน้า หรือ ไม่มีก็ได้
- กระโปรงสีทึบ ยาวปิดเข้า ปลายบานเล็กน้อยห้ามปลายบานเป็นส้อม หรือตัดปลายยาวครึ่งน่อง มีตะเข็บหน้า 2 ตะเข็บ ตะเข็บหลัง 2 ตะเข็บ หรือไม่มีก็ได้ แต่ห้ามมีจีบรอบ

หมายเหตุ : การแต่งกายชุดสีทึบ เป็นการแต่งกายของข้าราชการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นระเบียบคนละฉบับ ชุดปกติขาวไม่ใช่ข้าราชการก็แต่งได้

➤ ป้ายชื่อ

ป้ายชื่อ พื้นสีดำ แสดงชื่อตัว ไม่มีคำนำหน้า ชื่อสกุล และชื่อตำแหน่ง ไม่มีสัญลักษณ์และขอบขาว ติดที่หน้าอกเสื้อเหนือกระเป๋าด้านขวาประมาณ 0.5 เซนติเมตร

เข็มขัด ทำด้วยโลหะสีทอง เป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าทางนอนกว้าง 3.5 เซนติเมตร ยาว 5 เซนติเมตร มีครุฑอยู่ตรงกลางหัวเข็มขัด ขณะคาดเข็มขัด ห้ามคาดเข็มขัดปล่อยชายยาว ปลายเข็มขัดควรโผล่เฉพาะส่วนที่หุ้มด้วยโลหะเท่านั้น หรือ ไม่ก็สอดซ่อนปลายไว้

➤ เครื่องหมายแสดงสังกัด

เครื่องหมายแสดงสังกัด จะมีความแตกต่างกันในแต่ละกระทรวงในส่วนของกระทรวงมหาดไทย จะมีลักษณะทำด้วยโลหะโปร่งสีทอง เป็นรูปตราราชสีห์ (ห้ามเคลือบพลาสติก) ติดบริเวณคอเสื้อทั้งสองข้างหันหน้าเข้าหากันติดกลางปกเสื้อ

➤ รองเท้า

ชาย เป็นรองเท้าวัดหุ้มส้น หรือหุ้มข้อ ทำด้วยหนัง หรือวัสดุเทียมหนังสีดำ หรือ สีน้ำตาล ไม่มีลวดลาย ถุงเท้าสีเดียวกับรองเท้า

หญิง เป็นรองเท้าวัดหุ้มส้นปิดปลายเท้า หรือรัดส้นปิดปลายเท้า ทำด้วยหนัง หรือวัสดุเทียมหนังสีดำ หรือสีน้ำตาลไม่มีลวดลาย ส้นสูงไม่เกิน 10 เซนติเมตร ถุงเท้ายาวสีเนื้อ

ความรู้เกี่ยวกับแพรแถบเหรียญที่ระลึก (แพรแถบสี)

➤ แพรแถบ

หลายคนคงเคยสงสัยเวลาที่เห็นเครื่องแบบข้าราชการพลเรือน หรือข้าราชการส่วนท้องถิ่น บริเวณอกด้านซ้ายจะมีแถบสีลักษณะแตกต่างกันไป แล้วมันมีความหมายอย่างไร ติดไปเพื่ออะไร ติดเพื่อความสวยงามหรือเปล่า หรือว่าเป็นเครื่องแสดงวิทยฐานะ จากนี้ไป เพื่อนๆ คงจะได้เข้าใจกันมากขึ้นค่ะ

แถบ สีน้นเรียกว่า "แพรแถบย่อ" ซึ่งจะมีชั้น ชั้นละก็เหรียญก็ตามแต่ ซึ่งโดยทั่วไปจะมีชั้นละ 3 เหรียญ **แพรแถบ** ทำด้วยผ้าแพรแถบ ไม่มีพลาสติกหุ้มติดที่หน้าอกเหนือกระเป๋าด้านซ้าย ประมาณ 0.5 เซนติเมตร ในตอนต้นนี้จะกล่าวถึงแพรแถบย่อเหรียญที่ระลึกก่อนเพราะถือเป็นแพรแถบขั้นต้นที่สามารถประดับได้ เหรียญที่ระลึกประดับแพรแถบนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงโปรดเกล้าฯ ให้กรมธนารักษ์จัดสร้างขึ้นเพื่อเป็นที่ระลึกเนื่องในวโรกาสต่าง ๆ จะใช้ประดับชุดปกติขาวในงานพิธีการหรือชุดปฏิบัติงาน (ชุดกากี)

=====

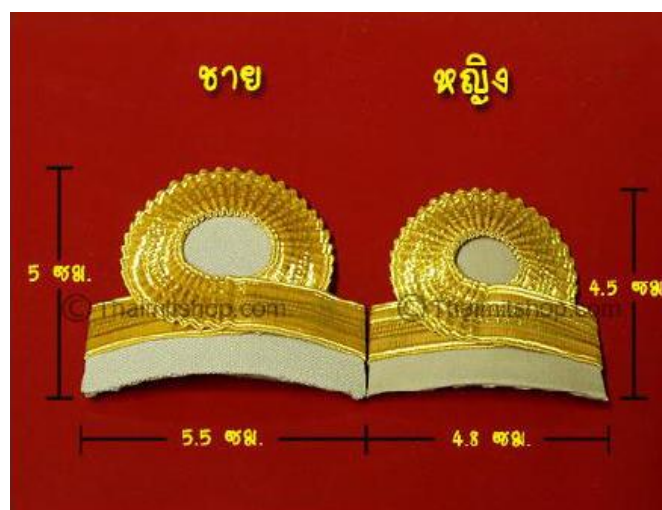
อินทราณุเครื่องแบบปฏิบัติราชการ (สีกากี) ของข้าราชการส่วนท้องถิ่น

=====

ระดับซี ๑

- เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดกากี) 2 แถบเล็ก อย่างบาง แถบบนขมวด

ระดับซี ๒

- เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดกากี) ๑ แถบเล็ก แถบบนขมวด

ระดับซี 3 - 4

- เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดกากี) 2 แถบเล็ก แถบบนขมวด

ระดับซี 5 – 6

- เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดกากี) 3 แถบเล็ก แถบบนขมวด

ระดับซี 7 – 8

- เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดกากี) 1 แถบใหญ่ แถบบนขมวด

ระดับซี 9 ขึ้นไป

- เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดกากี) 1 แถบใหญ่ แถบบนขมวด เพิ่มครุฑพ่าห์

=====

อินทราเครื่องแบบปฏิบัติราชการ (สีกากี) ของลูกจ้างประจำ

=====

ลูกจ้างประจำผู้มีอัตราค่าจ้างเท่ากับเงินเดือนขั้นต่ำของข้าราชการ ระดับ 1

- เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดกากี) 2 แถบเล็ก อย่างบาง กว้าง 5 มิลลิเมตร แถบบนขมวดกลม ไม่ตัวดปลาย

ลูกจ้างประจำผู้มีอัตราค่าจ้างเท่ากับเงินเดือนขั้นต่ำของข้าราชการ ระดับ 2

- เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดกากี) 1 แถบ กว้าง 1 ซม. อย่างอ่อน แถบบนขมวดกลมไม่ตัวดปลาย

ลูกจ้างประจำผู้มีอัตราค่าจ้างเท่ากับเงินเดือนขั้นต่ำของข้าราชการ ระดับ 3 และ 4

- เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดกากี) 2 แถบเล็ก อย่างอ่อน แถบบนขมวดกลมไม่ตัวดปลาย

ลูกจ้างประจำผู้มีอัตราค่าจ้างเท่ากับเงินเดือนขั้นต่ำของข้าราชการ ระดับ 5 และ 6

- เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (ชุดกากี) 3 แถบเล็ก อย่างอ่อน แถบบนขมวดกลมไม่ตวัดปลาย

อินทราของเครื่องแบบพิธีการ (ชุดปกติขาว)

เครื่องแบบพิธีการของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอินทราแข่งกว้าง 4 เซนติเมตร ยาวตามความยาวของบ่า พื้นสีทาสีดำ ติดทับเสื้อเหนือบ่าทั้งสองข้างจากไหล่ไปคอ ด้านคอปลายมนติดดุมโลหะสีทองตรา ครุฑพ่าห์ ขนาดเล็ก อินทราชนิดนี้

พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งระดับ 1

- มีแถบสีทองกว้าง 5 มิลลิเมตร เป็นขอบพื้นสีดำล้วนไม่มีข้อชัยพฤกษ์

พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งระดับ 2

- มีแถบสีทองกว้าง 1 เซนติเมตร เป็นขอบและปักด้น สีทองลายข้อชัยพฤกษ์มี ดอก 1 ดอก ไม่เกิน 1 ใน 4 ส่วนของอินทรา

พนักงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งระดับ 3 และระดับ 4

- มีแถบสีทองกว้าง 1 เซนติเมตรเป็นขอบและปักด้ายสีทองลายช่อชัยพฤกษ์มีดอก 2 ดอก เรียงตามส่วนยาวของอินทรีนูนไม่เกินครึ่งหนึ่งของอินทรีนูน

พนักงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งระดับ 5 และระดับ 6

- มีแถบสีทองกว้าง 1 เซนติเมตร เป็นขอบและปักด้ายสีทองลายช่อชัยพฤกษ์มีดอก 3 ดอก เรียงตามส่วนยาวของอินทรีนูนไม่เกิน 3 ใน 4 ส่วนของอินทรีนูน

พนักงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งระดับ 7-8

- มีแถบสีทองกว้าง 5 เซนติเมตรเป็นขอบและปิดด้วยสีทองลายช่อชัยพฤกษ์ยาวตลอดส่วนกลางของอินทรา

พนักงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งระดับ 9 ขึ้นไป

- มีลักษณะเหมือนช่อชัยพฤกษ์ ระดับ 7- 8 แต่เพิ่มเส้นฐานขึ้นมา 1 เส้น

อินทราณสำหรับผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น

สำหรับการแต่งกายของผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นจะมีลักษณะการแต่งกายเหมือนกับข้าราชการ พนักงานส่วนท้องถิ่น เพียงแต่จะแตกต่างกันที่อินทราณสำหรับประดับเครื่องแบบผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นเท่านั้นคะ ตามโมเดลต่อไปนี้

ผู้บริหารท้องถิ่น

เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (สีกากี)

เครื่องแบบพิธีการ (ปกติขาว)

ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น

เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (สี kaki)

- รองนายก
- เลขานุการนายก
- ที่ปรึกษานายก

เครื่องแบบพิธีการ (ปกติขาว)

สมาชิกสภาท้องถิ่น

เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (สี kaki)

- เทศบาล
- อบต.
- เมืองพัทยา

เครื่องแบบพิธีการ (ปกติขาว)

ผู้ช่วยประธานสภาท้องถิ่น

เครื่องแบบปฏิบัติราชการ (สีกากี)

เครื่องแบบพิธีการ (ปกติขาว)

- เลขานุการประธานสภาเมืองพัทยา
- ผู้ช่วยเลขานุการประธานสภาเมืองพัทยา

เครื่องหมายแสดงประเภทสำหรับผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น
(สำหรับติดชุดเครื่องแบบปฏิบัติราชการ (สีกากี) เหนือกระเป๋าเสื้อด้านขวา)

องค์การบริหารส่วนจังหวัด

องค์การบริหารส่วนตำบล

เทศบาล

อ้างอิงที่มาข้อมูลบางส่วนจาก :

- กฎกระทรวง ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2542) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2509
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานคร (สำนักงาน ก.ก.)
- <http://www.thailocalmeet.com/index.php?topic=27192.0>

=====

คำถามที่พบบ่อยๆ : เกี่ยวกับการแต่งเครื่องแบบข้าราชการ

=====

1. วันรายงานตัวเพื่อเริ่มปฏิบัติราชการ (บรรจุครั้งแรก) ต้องใส่ชุดราชการหรือไม่ ?

ตอบ : ต้องใส่ชุดกากีแขนยาว คอพับ

2. ชุดข้าราชการ (สีกากี) สามารถใส่ในโอกาสใดได้บ้าง

ตอบ : ตามประเพณีนิยมจะขึ้นอยู่กับหน่วยงาน ว่ามีการส่งเสริมให้แต่งเครื่องแบบราชการหรือไม่ ยกตัวอย่างเช่น ในเทศบาล / อบต. จะนิยมใส่กันทุกวันจันทร์ หรือตามแต่โอกาสอื่นๆ เช่น ผู้ที่ต้องเข้าร่วมประชุมสภาท้องถิ่น

3. ชุดข้าราชการ (สีกากี) แขนสั้นและแขนยาว มีความนิยมใส่เช่นไร

ตอบ : ในปกติแล้ว ชุดข้าราชการ (สีกากี) แขนสั้น จะใส่ปฏิบัติราชการตามปกติทั่วไป ส่วนชุดข้าราชการ (สีกากี) แขนยาวนั้น จะใช้ในโอกาสที่ต้องการความสุภาพเรียบร้อยที่มากขึ้น เช่น วันรายงานตัว วันประชุมสภา วันรายงานตัว (โอน) ย้าย วันสอบเลื่อนระดับ

4. ในการถ่ายรูปชุดปกติขาวนั้น ข้าราชการที่ได้รับการบรรจุครั้งแรก สามารถติดแถบแพรแถบสีได้หรือไม่?

ตอบ : สามารถติดได้ เพราะแพรแถบสีนั้น คือ แพรแถบเหรียญที่ระลึก ซึ่งเป็นเหรียญที่ออกมาเนื่องในพระราชพิธีสำคัญๆต่างๆของประเทศไทยเพื่อเป็น ที่ระลึก ซึ่งทุกคนสามารถประดับได้ โดยคนผู้นั้นจะต้องเกิดทันในปีที่มีการจัดพระราชพิธีนั้นๆ

5. แพรแถบสี ทำไมบางคนมี 3 ชั้น และบางคนมี 2 ชั้น

ตอบ : กระประดับนั้น จะแตกต่างกันตามปี พ.ศ. ที่เกิด แต่ถ้าหากจะประดับเหรียญที่ระลึกที่ออกมาก่อนปีที่เกิดก็ไม่ใช่ไร ถึงแม้จะผิดหลักแต่ก็เป็นเรื่องเล็กน้อยปกติแล้วจะโดนมองข้ามไปไม่มีความผิด อะไร เนื่องจากตามร้านมักจะทำแพรแถบที่เป็นแบบสำเร็จรูปมาซึ่งจะไม่มีทำไว้คนที่ เกิดในช่วงปีหลังๆ เพราะว่าทำออกมาแล้วสีไม่สวยคนไม่นิยมติดกัน